

คำชี้แจงกระทรวงแรงงาน

เรื่อง กฎกระทรวงว่าด้วยการคุ้มครองแรงงานในงานเกษตรกรรม พ.ศ. ๒๕๔๗

กระทรวงแรงงานได้อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๖ และมาตรา ๒๒ แห่งพระราชบัญญัติคุ้มครองแรงงาน พ.ศ. ๒๕๔๑ ออกกฎกระทรวงว่าด้วยการคุ้มครองแรงงานในงานเกษตรกรรม พ.ศ. ๒๕๔๗ ซึ่งมีผลใช้บังคับเมื่อพ้นเก้าสิบวันนับแต่วันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป กล่าวคือ มีผลใช้บังคับตั้งแต่วันที่ ๑๓ เมษายน พ.ศ. ๒๕๔๗ เป็นต้นไป (ประกาศในราชกิจจานุเบกษา

ฉบับกฤษฎีกา เล่ม ๑๒๒ ตอนที่ ๔ ก วันที่ ๑๓ มกราคม ๒๕๔๗) จึงขอชี้แจงรายละเอียดของกฎกระทรวงดังกล่าว เพื่อความเข้าใจและปฏิบัติอย่างถูกต้อง ดังต่อไปนี้

๑. กฎกระทรวงฉบับนี้ใช้บังคับกับนายจ้างซึ่งมีลูกจ้างตั้งแต่ ๑ คนขึ้นไป ซึ่งทำงานในงานเกษตรกรรมที่มีได้ใช้ลูกจ้างตลอดปี และมีได้ให้ลูกจ้างทำงานในลักษณะที่เป็นงานอุตสาหกรรม ต่อเนื่องจากงานดังกล่าว ทั้งนี้ หากมีการใช้ลูกจ้างทำงานตลอดปี หรือให้ลูกจ้างทำงานในลักษณะที่เป็นงานอุตสาหกรรมต่อเนื่องจากงานเกษตรกรรม ลูกจ้างดังกล่าวจะได้รับความคุ้มครองตามพระราชบัญญัติคุ้มครองแรงงาน พ.ศ. ๒๕๔๑ ทั้งฉบับ

๒. ความหมายของ “งานเกษตรกรรม” หมายความว่า งานที่เกี่ยวกับการเพาะปลูก การเลี้ยงสัตว์ การป่าไม้ การทำนาเกลือสมุทร และการประมงที่มีใช้การประมงทะเล

ทั้งนี้ งานที่เกี่ยวกับการเพาะปลูก เช่น การทำนา ทำไร่ ทำสวน การปลูกพืช การเพาะพันธุ์ การตัด เก็บเกี่ยวพืชผล การทำนุบำรุงดินเพื่องานเพาะปลูก

งานที่เกี่ยวกับการเลี้ยงสัตว์ เช่น การเพาะเลี้ยงสัตว์ การขยายพันธุ์สัตว์ การจับสัตว์ การเก็บบรรดาสิ่งทิ้งปวงที่เกิดขึ้นโดยธรรมชาติของสัตว์

งานที่เกี่ยวกับการป่าไม้ เช่น การตัด ฟืน กาน โคน ลิด เลื่อย ผ่า ถาก ทอน ขุด ชักลาก ไม้ในป่า การทำสวนป่า การเก็บหาของป่า

งานที่เกี่ยวกับการทำนาเกลือสมุทร หมายถึง การให้ได้มาซึ่งเกลือโดยการนำน้ำเค็มเข้านา หรือพื้นที่ราบ ซึ่งทำเป็นคันกั้นน้ำเป็นแปลง ๆ แล้วตากให้แห้งจนตกผลึกเป็นเกลือ

งานที่เกี่ยวกับการประมงที่มีใช้การประมงทะเล เช่น การเพาะพันธุ์ การขยายพันธุ์ การเลี้ยงจับ ดัก ล่อ ทำอันตราย ฆ่า หรือเก็บสัตว์น้ำ รวมถึงการเตรียมและการซ่อมบำรุงเครื่องมือทำการประมงด้วย

๓. การคุ้มครองแรงงานในงานเกษตรกรรม นอกจากนายจ้างต้องปฏิบัติตามกฎกระทรวงฉบับนี้แล้ว ให้นายจ้างปฏิบัติตามพระราชบัญญัติคุ้มครองแรงงาน พ.ศ. ๒๕๔๑ ในมาตรา ๗ มาตรา ๘

- มาตรา ๑๖ การกำหนดให้นายจ้างหักค่าจ้าง ค่าทำงานในวันหยุด เว้นแต่เป็นการหักตามที่พระราชบัญญัติคุ้มครองแรงงานฯ กำหนดไว้
- มาตรา ๑๐๓ การกำหนดให้รัฐมนตรีมีอำนาจออกกฎกระทรวงกำหนดมาตรฐานให้นายจ้างดำเนินการในการบริหารและการจัดการด้านความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงาน
- มาตรา ๑๐๗ การกำหนดให้มีการตรวจสุขภาพลูกจ้าง และส่งผลการตรวจให้แก่พนักงานตรวจแรงงาน
- มาตรา ๑๒๓ การกำหนดให้ลูกจ้างมีสิทธิยื่นคำร้องต่อพนักงานตรวจแรงงาน ในท้องที่ที่ลูกจ้างทำงานอยู่หรือที่นายจ้างมีภูมิลำเนาอยู่ กรณีนายจ้างฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามกฎกระทรวง
- มาตรา ๑๓๔ การกำหนดให้คณะกรรมการกองทุนสงเคราะห์ลูกจ้างกำหนดระเบียบการจ่ายเงินสงเคราะห์ อัตราร้อยที่จะจ่าย และระยะเวลาการจ่าย เพื่อบรรเทาความเดือดร้อนของลูกจ้าง
- มาตรา ๑๓๕ การกำหนดให้อำนาจพนักงานตรวจแรงงานในการเข้าไปตรวจสอบสภาพการทำงานของลูกจ้าง มีหนังสือสอบถามหรือเรียกนายจ้างมาชี้แจงข้อเท็จจริง และมีคำสั่งให้นายจ้างปฏิบัติให้ถูกต้องตามพระราชบัญญัติคุ้มครองแรงงานฯ

๔. ลูกจ้างในงานเกษตรกรรมซึ่งมิได้ทำงานตลอดทั้งปีและมีได้ทำงานในลักษณะที่เป็นงานอุตสาหกรรมต่อเนื่องนอกจากได้รับความคุ้มครองตามข้อ ๓ แล้ว ยังได้รับความคุ้มครองตามกฎหมายฉบับนี้ในเรื่องดังต่อไปนี้

๔.๑ ได้รับความคุ้มครองเกี่ยวกับสิทธิหยุดพักผ่อนไม่น้อยกว่า ๓ วันทำงานโดยได้รับค่าจ้างหลังจากทำงานมาครบ ๑๕๐ วันแล้ว และให้นายจ้างจ่ายค่าจ้างเพิ่มขึ้นในกรณีที่ให้ลูกจ้างทำงานในวันหยุดไม่น้อยกว่า 1 เท่าของอัตราค่าจ้างต่อชั่วโมงในวันทำงานตามจำนวนชั่วโมงที่ทำหรือในกรณีเป็นลูกจ้างตามผลงานให้จ่ายไม่น้อยกว่า ๑ เท่า ของอัตราค่าจ้างต่อหน่วยในวันทำงานตามจำนวนผลงานที่ทำได้ ทั้งนี้ หากนายจ้างไม่ได้จัดให้ลูกจ้างหยุดพักผ่อน หรือจัดให้ลูกจ้างหยุดพักผ่อนน้อยกว่าที่กำหนดตามกฎหมาย นายจ้างจะต้องจ่ายค่าทำงานในวันหยุดให้แก่ลูกจ้างเพิ่มขึ้นไม่น้อย ๑ เท่า ของอัตราค่าจ้างในวันทำงาน

๔.๒ ได้รับความคุ้มครองเกี่ยวกับสิทธิในการลาป่วยเท่าที่ป่วยจริงโดยได้รับค่าจ้างไม่เกิน ๑๕ วันทำงาน ทั้งนี้ หากลูกจ้างลาป่วยตั้งแต่ ๓ วันทำงานขึ้นไป นายจ้างอาจให้ลูกจ้างแสดงใบรับรองของแพทย์แผนปัจจุบันชั้นหนึ่งหรือของสถานพยาบาลของทางราชการ ในกรณีที่ลูกจ้างไม่อาจแสดงใบรับรองของแพทย์แผนปัจจุบันชั้นหนึ่งหรือของสถานพยาบาลของทางราชการได้ให้ลูกจ้างชี้แจงให้นายจ้างทราบ

๔.๓ ได้รับความคุ้มครองเกี่ยวกับอายุขั้นต่ำโดยให้นายจ้างจ้างเด็กอายุต่ำกว่า ๑๕ ปี เป็นลูกจ้าง เว้นแต่เป็นการจ้างเด็กอายุตั้งแต่ ๑๓ ปีบริบูรณ์ทำงานในช่วงระยะเวลาโรงเรียนปิดภาคเรียน

หรือนอกเวลาเรียนและนายจ้างจะให้ลูกจ้างเด็กทำงานได้เฉพาะงานที่ไม่เป็นอันตรายต่อสุขภาพอนามัยหรือเป็นงานที่ไม่ขัดต่อการพัฒนาและส่งเสริมคุณภาพชีวิตของเด็กโดยได้รับอนุญาตจากบิดา มารดา หรือผู้ปกครองของเด็กนั้น

๔.๔ ได้รับความคุ้มครองเกี่ยวกับการจัดสวัสดิการน้ำสะอาดสำหรับดื่มและที่พักรักษา โดยให้นายจ้างจัดให้มีน้ำสะอาดสำหรับดื่มที่มีปริมาณเพียงพอแก่ลูกจ้าง และกรณีที่ลูกจ้างพักรักษาอยู่กับนายจ้าง นายจ้างต้องจัดหาที่พักรักษาที่สะอาด ถูกสุขลักษณะและปลอดภัยให้แก่ลูกจ้าง

กระทรวงแรงงาน

เมษายน ๒๕๔๘